

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 88/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H..., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta Mgr. J. H., vedené pod sp. zn. Rvp 469/2011 a sp. zn. Rvp 477/2011, vo veci namietaného porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 CoE/200/2010 z 30. novembra 2010 a sp. zn. 2 CoE/22/2010 z 29. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 469/2011 a sp. zn. Rvp 477/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 469/2011.
2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 28. februára 2011 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 469/2011 a sp. zn. Rvp 477/2011, ktorými namieta porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 CoE/200/2010 z 30. novembra 2010 a sp. zn. 2 CoE/22/2010 z 29. októbra 2010 (ďalej aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere uzavretých 4. novembra 2004 a 5. decembra 2002 poskytla fyzickým osobám úvery v sume 5 000,02 Sk (165,97 €) a 10 000,03 Sk (331,94 €), ktoré jej spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní uhrádzať v desiatich mesačných splátkach (vec vedená pod sp. zn. Rvp 469/2011), resp. v trinástich dvojtýždňových splátkach (vec vedená pod sp. zn. Rvp 477/2011).

Na zabezpečenie úveru bolo účastníkmi zmluvného vzťahu priamo v zmluvách dohodnuté, že splnomocnený zástupca dlžníka, menovite v každej zmluve určený, je oprávnený v prípade, ak dlžník neplní svoje povinnosti, okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Keďže dlžníci neuhradili dve po sebe idúce splátky, boli 15. mája 2005 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 469/2011) a 9. mája 2003 (vec vedená pod sp. zn. Rvp 477/2011) notárom spísané notárske zápisnice, ktoré podpísal v príslušných zmluvách určený splnomocnený zástupca dlžníka.

Sťažovateľka vo vzťahu k prvému dlžníkovi (vec vedená pod sp. zn. Rvp 469/2011) podala 2. septembra 2005 návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) 24. októbra 2005 začal nútený výkon rozhodnutia. Dňa 28. októbra 2009 podala sťažovateľka návrh na zmenu súdneho exekútora, nadväzne na čo okresný súd uznesením z 23. decembra 2009 pripustil navrhnutú zmenu, avšak následne 26. mája 2010 vyhlásil uznesením č. k. 11 Er 1990/2005-26 exekúciu za neprípustnú a konanie zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 16 CoE/200/2010 z 30. novembra 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

Sťažovateľka vo vzťahu k druhému dlžníkovi (vec vedená pod sp. zn. Rvp 477/2011) podala 4. júla 2003 návrh na výkon exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného okresným súdom 8. decembra 2003 začal nútený výkon rozhodnutia. Sťažovateľka 28. októbra 2009 podala návrh na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd uznesením č. k. 10 Er 590/2003-16 z 3. februára 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju (o návrhu na zmenu súdneho exekútora nerozhodol). Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 CoE/22/2010 z 29. októbra 2010 tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie ako vecne a právne správne.

Sťažovateľka sa v sťažnostiach najskôr venuje judikatúre ústavného súdu vo väzbe na namietané porušenie jej označených práv a následne okrem iného uvádza:

„Ako vyplýva z vyššie uvedeného skutkového stavu okresný súd vydal poverenie, t. j. riadne preskúmal exekučný titul pred vydaním poverenia na zahájenie exekúcie. Týmto svojím postupom okresný súd vytvoril sťažovateľovi i povinnému právnu istotu a súčasne legitímne očakávanie sťažovateľa užívať svoj majetok – pohľadávku posilnenú ochranou súdom v rámci dozoru nad núteným výkonom práva, tzv. exekúciou voči majetku povinného.

Následne okresný súd z vlastného podnetu, t. j. bez podnetu exekútora, sťažovateľa alebo povinného zahájil konanie na zastavenie exekúcie, pričom pred zahájením tohto

konania neposkytol priestor účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k zahájeniu konania o zastavení exekúcie.

Týmto postupom okresný súd porušil zákonom a ústavou garantovanú rovnosť strán, keďže zahájením konania z vlastného podnetu jednoznačne nahradil vôľu jedného z účastníkov exekúcie na úkor sťažovateľa, ktorý zahájením konania stratil právnu istotu a legitímne očakávanie užívať svoj majetok, nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie a následným zahájením núteného výkonu práva, tzv. exekúciou.“

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že okresný súd ani krajský súd nijako nezdôvodnili, aký verejný záujem povýšili nad verejný záujem nad výkonom exekúcie, keďže návrh na zmenu exekútora nepredvída zastavenie exekúcie ani nové skúmanie podmienok na jej vykonanie. Výhrady sťažovateľky sa týkajú aj toho, že súdy oboch stupňov vykonali dokazovanie opätovným preskúmaním exekučného titulu a súvisiacich dokladov najmä zmluvy o úvere, pričom «v priebehu tohto konania súd nedal priestor na vyjadrenie účastníkom konania k vykonaným dôkazom ani nedal možnosť navrhnúť nové dôkazy v tomto konaní, ktoré by zvrátili jeho rozhodnutie zastaviť exekúciu. Táto skutočnosť je významným porušením povinnosti súdu oboznámiť účastníkov konania o vykonaných dôkazoch a možnosti účastníkov sa k týmto vyjadriť alebo navrhnúť nové dôkazy.

Dokonca samotné vykonanie dokazovania bez vyjadrenia účastníkov môže byť kontradiktórne k vôli týchto účastníkov, kedy napr. povinný si je vedomý a má záujem plniť si svoje povinnosti voči sťažovateľovi formou núteného výkonu práva, t. j. exekúcie, ale súd týmto konaním na zastavenie exekúcie bez návrhu a dokazovania toto právo bez znalosti vôle povinnému odoberie a exekúciu zastaví ako v tomto prípade pričom, ale povinnosť dlžníka plniť zostáva zachovaná spolu s povinnosťou hradiť príslušenstvo a istinu tejto pohľadávky, čím sa zvyšuje celkový záväzok povinného.

Na záver okresný súd a krajský súd svojím rozhodnutím zlomil právnu istotu účastníkov exekúcie, teda povinného a aj sťažovateľa a aj ich oprávnené očakávanie užívať svoj majetok nastolený vydaním poverenia na vykonanie exekúcie bez splnenia zákonných povinností a porušením základných práv a slobôd ako sú popísané vyššie.

V nadväznosti na porušenie práva na spravodlivý proces krajský súd porušil svojim rozhodnutím právoplatne zastaviť exekučné konania voči povinnému aj práva sťažovateľa pokojne užívať svoj majetok...

Sťažovateľ má za to, že na základe zmluvy o úvere mu vznikol nárok na vrátenie peňažných prostriedkov osobou, ktorej úver poskytol. Tento nárok nebol nikdy spochybnený, naopak posilnený ochranou v rámci exekučného konania pod dohľad súdu vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ tak vlastnil majetok („posession“ „bien“) v zmysle Protokolu I Dohovoru, nakoľko išlo o existujúce (reálne) právo (ktoré vzniklo na základe bilaterálneho právneho úkonu – zmluvy, ktorej platnosť nebola účastníkmi ani súdnym orgánom spochybnená) a dokonca realizoval toto svoje právo pod dohľadom súdu. Ako Európsky súd pre ľudské práva uvádza inter alia v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Gasus Dossier und Fördertechnik, „pojmem vlastníctvo má autonómny význam, ktorý sa neobmedzuje na vlastníctvo hmotných vecí (statkov), práva a záujmy predstavujúce aktíva môžu byť považované za vlastníctvo“. V prípade sťažovateľa nejde o žiadne fiktívne právo, ktorého existencia by mala byť určená dodatočne alebo existencia nároku by mohla byť spochybnená.»

Sťažovateľka zastáva názor, že v posudzovanom prípade došlo okrem porušenia jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj k zásahu do jej práva pokojne užívať majetok zo strany štátneho orgánu tým, že okresný súd exekúciu zastavil, čím znemožnil nútený výkon práva, na ktorý jej vznikol na základe zmluvy o úvere nárok a ktorý bol zabezpečený predvídaným exekučným titulom pod dohľadom súdu.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po ich prijatí na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej práva „na spravodlivý proces vyplývajúce z článku 6 ods. 1... dohovoru... a na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu...“ napadnutými uzneseniami krajského súdu, zruší tieto uznesenia, veci vráti na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu alebo jeho namietaným rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

1. K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 469/2011 a sp. zn. Rvp 477/2011 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, ako aj totožnosť právneho zástupcu, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Krajský súd napadnutými uzneseniami potvrdil uznesenia prvostupňových súdov o zastavení exekúcie (pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 CoE/22/2010, zároveň potvrdil uznesenie aj o vyhlásení exekúcie za neprípustnú) z dôvodu, že exekúciu nemožno vykonať na základe notárskych zápisníc, pretože tieto nie sú spôsobilým exekučným titulom. Podstatou sťažností je v prvom rade tvrdenie sťažovateľky, že krajský súd označenými uzneseniami porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2.1 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

Ústavný súd v danom prípade považoval za potrebné zaujať stanovisko k zásadnej otázke nastolenej sťažnosťami, a to k tomu, či krajský súd rozhodujúci v rámci exekučného konania o odvolaniach proti prvostupňovým rozhodnutiam, ktorým bola jednom prípade exekúcia zastavená (uznesenie sp. zn. 16 CoE/200/2010) a v druhom prípade vyhlásená za neprípustnú a zastavená (uznesenie sp. zn. 2 CoE/22/2010), mal právomoc preskúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu a súvisiace doklady, najmä predmetnú zmluvu o úvere, t. j. vykonať dokazovanie bez vyjadrenia účastníkov.

Podľa § 58 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) exekúciu možno zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu. Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých

všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), podrobne upravuje Exekučný poriadok, ustanovenie okamihu, kedy tak má alebo môže urobiť, nie je explicitne daný. Z uvedeného je potrebné vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z týchto predpokladov je aj relevantný exekučný titul. Bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Je preto ústavne akceptovateľný právny názor krajského súdu, že ak neexistuje notárska zápisnica, ktorá je spôsobilá byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania.

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia sp. zn. 16 CoE/200/2010 z 30. novembra 2010 okrem iného uviedol:

«Pretože si účastníci v zmluve o úvere č. 6370187 z 04. 11. 2004 dohodli, že ich vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom, potom podľa § 323 Obchodného zákonníka, ak niekto písomne uzná svoj určitý záväzok, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu tento záväzok trvá v čase uznania, tieto účinky nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre záväzok, ktorý je predmetom uznania je charakteristická jeho „určitosť“. Tento pojem treba chápať tak, že nevyhnutými zložkami sú jednak dôvod a jednak výška záväzku (dlhu). Týmto úkonom dlžník uznáva svoj určitý záväzok, čím vlastne potvrdzuje jeho existenciu a platnosť v čase uznania. Zákon na účinnosť, takéhoto uznania predpisuje obligatórne písomnú formu.

V danom prípade v čase udelenie splnomocnenia, ktoré bolo súčasťou zmluvy o úvere, bol predmet záväzku špecifikovaný ako „úver v sume 5 000- Sk“ a „príslušný poplatok v sume 4 000,- Sk“. Uvedené mal povinný plniť v desiatich mesačných splátkach po 900,- Sk. Splnomocnením povinný E. G. poveril tretiu osobu - advokáta Mgr. T. K., aby v budúcnosti v jeho mene uznal záväzok, ktorého výška v tom čase nebola určená a určiteľná len sčasti. Obom zmluvným stranám bola známa výška, „poskytnutého úveru“,

avšak povinný nemohol mať vedomosť, akú sumu budú predstavovať napr. trovy právneho zastúpenia, poplatky za spísanie notárskej zápisnice, úroky z omeškania, atď., ktoré taktiež predstavovali súčasť záväzku, ktorý mala v jeho mene uznať tretia osoba.

Podľa ust. § 574 ods. 2 OZ dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, je neplatná.

Uznať záväzok alebo uznať dlh je právom dlžníka, ktoré v budúcnosti realizovať môže, ale aj nemusí. Záleží to od rôznych okolností, ktoré nastanú až v budúcnosti. V zmysle citovaného ustanovenia, ktoré má kogentnú povahu, nie je prípustné, aby sa niekto vzdal práva, ktoré môže vzniknúť až v budúcnosti. Takáto dohoda je neplatná podľa § 39 OZ. Právo, ktoré môže v budúcnosti vzniknúť, je právom, ktoré v čase uzavretia dohody nie je ešte známe a nemožno s ním disponovať. Ak v čase uzavretia zmluvy o splnomocnení nebola známa výška záväzku, nemohol povinný realizovať svoje právo dlh uznať alebo nie. Potom ani nemohol splnomocniť tretiu osobu na takýto úkon. Preto je splnomocnenie obsiahnuté v zmluve o úvere neplatným právnym úkonom. Odvolací súd dospel, rovnako ako súd prvého stupňa, k rovnakému záveru o neplatnosti udeleného plnomocnenstva, čoho nezvratným následkom je i neplatnosť samotnej notárskej zápisnice. Neprávo totiž nemožno zhojiť právom.

Keďže v prejednávanej veci riadny exekučný titul nie je daný, pričom na podmienku existencie a trvania exekučného titulu súd prihliada v každej fáze exekučného konania, súd prvého stupňa postupoval správne, keď exekúciu zastavil. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného sudu potvrdil ako vecne správne.»

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia sp. zn. 2 CoE/22/2010 z 29. októbra 2010 okrem iného uviedol:

„Notársku zápisnicu možno vykonať len vtedy, ak je vykonateľná po materiálnej stránke. Ustanovenie §-u 46 a nasledujúcich Notárskeho poriadku obsahuje formálne náležitosti notárskej zápisnice ako titulu pre exekúciu, pričom ustanovenie §-u 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku určuje obsahovú stránku notárskej zápisnice ako titulu pre exekúciu tak, že vymedzuje predpoklady materiálnej vykonateľnosti. Jedným z predpokladov je, aby išlo o notársku zápisnicu, ktorá obsahuje právny záväzok. Zo znenia §-u 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku tiež vyplýva, aká povinnosť môže byť prostredníctvom

notárskej zápisnice so súhlasom k vykonateľnosti vymáhaná. Určuje tiež to, že musí ísť o povinnosť zo záväzku, tj. zo záväzkovo-právneho vzťahu. Notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti obsahuje záväzok vtedy, ak obsahuje takú povinnosť, ktorá má byť na jej podklade vymožená a ktorá vyplýva zo záväzku.

Ustanovenie §-u 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku okruh účastníkov notárskej zápisnice, ako titulu pre exekúciu výslovne neoznačuje. Vyplýva však z neho, že prejav vôle povinnej osoby je požadovaný len vo vzťahu k súhlasu s vykonateľnosťou. Vyznačenie ostatných náležitostí môže byť vykonané len na základe zhodných údajov oprávnenej a povinnej osoby.

V tejto veci krajský súd vychádzal najmä z toho, že notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti predstavuje podľa jej zmyslu a významu vyjadrenie zmieru medzi veriteľom a dlžníkom pred notárom o ich vzájomných právach a povinnostiach, ktoré môže veriteľ vymáhať od dlžníka prostredníctvom exekúcie bez toho, aby musel mať iný titul.

Na tomto základe odvolací súd dospel k záveru, že notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti musí byť, ak má ísť o spôsobilý exekučný titul pre exekúciu, spísaná s osobou povinnou aj s osobou oprávnenu. Danej požiadavke môže byť vyhovie tým, že tieto osoby budú účastníkmi jediného zápisu, keď notárska zápisnica bude spísaná za prítomnosti oboch účastníkov, alebo pokračovaním v notárskej zápisnici, alebo tak, že k prejavu vôle obsiahnutej v notárskej zápisnici spísanej len s jednou z uvedených osôb pristúpi druhá osoba formou samostatnej notárskej zápisnice. V tomto kontexte krajský súd poukazuje tiež na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 5/2000 z 13. júla 2000, v ktorom ústavný súd uvedenú, otázku riešil.

V prejednávanej veci bola notárska zápisnica spísaná len so zástupcom povinného. Z toho dôvodu, ako vyplýva z vyššie uvedeného, notárska zápisnica nezodpovedá požiadavkám, ktoré na notársku zápisnicu ako na spôsobilý exekučný titul kladie ustanovenie §-u 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku. Krajský súd z uvedeného vyvodil, že zmluva uzavretá medzi povinným a Mgr. T. K. podľa §-u 31 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatná. Z uvedeného dôvodu nie je daný ďalší predpoklad na to, aby notárska zápisnica mohla byť spôsobilým exekučným titulom pre neexistenciu súhlasu povinného s vykonateľnosťou notárskej zápisnice.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s argumentáciou okresného súdu a napadnuté rozhodnutie vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej následnom zastavení v zmysle §-u 57 ods. 1 písm. g) zastavil. “

V daných veciach ústavný súd nedospel k záveru, že by sťažovateľkou napadnuté uznesenia krajského súdu neprípustným spôsobom zasahovali do jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu právo na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu vyslovené v napadnutých uzneseniach považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

Po oboznámení sa s obsahom napadnutých uznesení ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné na posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a z ústavného hľadiska akceptovateľné.

V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s napadnutými rozhodnutiami krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Ústavný súd v tejto súvislosti taktiež poukazuje na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je

vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Ústavný súd preto konštatuje, že napadnutými uzneseniami krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože už z povahy veci vyplýva, že ak všeobecný súd (v danom prípade okresný súd) je podľa zákona oprávnený rozhodnúť o zastavení exekúcie aj bez návrhu, t. j. ex offo, urobí tak aj bez vyjadrenia účastníkov konania, pričom neprichádza do úvahy aplikácia takých požiadaviek spravodlivého procesu, ako je kontradiktórnosť, či rovnosť zbraní, porušenie ktorých sťažovateľka namietala. Krajský súd ako súd odvolací teda napadnutými rozhodnutiami poskytol náležitú ochranu sťažovateľkiným právam a postupoval správne, ak napadnuté rozhodnutia okresného súdu, ktoré boli vydané v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku a judikatúrou formulovanou najvyšším súdom, potvrdil.

Z uvedených dôvodov a s prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. m. m. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu *každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.*

Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravidl užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd považuje predovšetkým za potrebné upriamiť pozornosť na svoju stabilizovanú judikatúru, súčasťou ktorej je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavnoprosesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 dohovoru. Keďže ústavný súd nezistil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu ňou označeného práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010). V opačnom prípade by sa ústavný súd stal opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08, IV. ÚS 82/09, III. ÚS 103/2010).

Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľky v tom zmysle, že zastaveniami exekúcií došlo zo strany štátneho orgánu k znemožneniu plnenia, ktoré vzniklo na základe zmlúv o úvere, pretože zmluvy o úvere napadnutými uzneseniami neboli vôbec dotknuté a ich posúdenie nebolo ani pre rozhodovanie okresného súdu a krajského súdu v danej veci relevantné. Z okolností prípadu vyplýva, že posudzovaná bola len platnosť notárskych zápisníc, ktorými boli uznané záväzky dlžníkov z týchto zmlúv o úvere.

Ústavný súd navyše po preskúmaní napadnutých uznesení krajského súdu v spojení s uzneseniami prvostupňových súdov dospel k záveru, že z odôvodnenia napadnutých uznesení krajského súdu nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že nimi došlo k zásahu do práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Všeobecné súdy svojím postupom aplikovali zákony podľa ich obsahu (v danom prípade predovšetkým ustanovenia Exekučného poriadku) a rozhodovali v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej najvyšším súdom.

Ústavný súd konštatuje, že z tohto dôvodu nie je ani taká príčinná súvislosť medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie tohto práva po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sú sťažnosti v tomto rozsahu aj v tejto časti zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a ústavný súd ich z toho dôvodu pri ich predbežnom prerokovaní odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2011